

Tainionvirran välijärvien kalastustiedustelu 2022

Marko Puranen ja Tomi Ranta

Hämeen kalatalouskeskuksen raportti nro 1/2023

HÄMEEN KALATALOUSKESKUS

Sisällys

1. Johdanto	3
2. Tiedustelu	4
2.1. Otanta ja postitus	4
2.2. Aineiston käsittely	4
3. Tulokset ja tulosten tarkastelu	4
3.1. Joutsjärvi.....	4
3.1.1. Kalastajat	4
3.1.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus	5
3.1.3. Kalalajien suosio	8
3.1.4. Ravustus.....	8
3.1.5. Avoimet vastaukset ja kommentit.....	8
3.2. Eno-Keihäsjärvi	9
3.2.1. Kalastajat	9
3.2.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus	10
3.2.3. Kalalajien suosio	12
3.2.4. Ravustus.....	12
3.2.5. Avoimet vastaukset ja kommentit.....	12
3.3. Nuoramoisjärvi	12
3.3.1. Kalastajat	12
3.3.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus	13
3.3.3. Kalalajien suosio	16
3.3.4. Ravustus.....	16
3.3.5. Avoimet vastaukset ja kommentit.....	16
4. Päätelmät.....	16
6. Lähteet.....	17

1. Johdanto

Tainionvirran välijärvet ylävirrasta alavirtaan päin ovat Joutsjärvi, Eno-Keihäsjärvi ja Nuoramoisjärvi (Kuva 1). Reitti saa alkunsa Hartolan Jääsjärvestä ja laskee Majutveteen Sysmässä. Joutsjärvi ja Eno-Keihäsjärvi kuuluvat Hartolan kalatalousalueeseen ja Nuoramoisjärvi Etelä- ja Keski-Päijänteiden kalatalousalueeseen. Tiedustelun tavoitteena oli selvittää järvien kalaston ja kalastuksen nykytilaa. Vastaavaa selvitystä ei reitillä ole aikaisemmin tehty.

Tainionvirran välijärvien tiedustelu on kirjattu toteutettavaksi Tainionvirran käyttö- ja hoitosuunnitelmaan, joka on liitteenä sekä Hartolan- että Etelä- ja Keski-Päijänteiden kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa. Kalastustiedustelua on rahoittanut kalatalousalueiden lisäksi Pohjois-Savon ELY-keskus kalatalouden edistämismäärärahoista.

Kuva 1. Tiedustelujärvet (kartta: paikkatietoikkuna). Jouts-, Eno- ja Keihäsjärvi ovat Hartolan kalatalousalueen puolella ja Nuoramoisjärvi Etelä- ja Keski-Päijänteiden kalatalousalueen puolella. Tummansininen viiva on kalatalousalueiden raja.

2. Tiedustelu

2.1. Otanta ja postitus

Luvanostajien yhteystiedot kerättiin luvanoston yhteydessä. Joutsjärvellä luvanmyynnistä vastaa Joutsjärven osakaskunta, suurimmalla osalla Eno-Keihäsjärveä Kalhon osakaskunta (Joutsjärven osakaskunnalla pienempi alue) ja Nuoramoisjärvellä Nuoramoisjärven kalastonhoitoyhdistys. Tiedustelu lähetettiin kaikille lupia ostaneille, joilta osoitetieto oli saatu (Taulukko 1). Lisäksi lähetettiin yksi karhukirje niille, jotka eivät ensimmäiseen kirjeeseen vastanneet. Osoitetiedot puuttuivat Joutsjärvellä 14 ja Nuoramoisjärvellä 25 luvanostajalta. Vastausprosentti oli kaikilla järvillä yli 70%.

Taulukko 1. Kalastustiedustelun luvanostajien määrä sekä postitus- ja vastaustiedot.

	Joutsjärvi	Eno-Keihäsjärvi	Nuoramoisjärvi
Luvanostajia (kpl)	145	10	72
Lähetetty (kpl)	131	10	57
Ei perille (kpl)	1	0	3
Vastauksia (kpl)	95	8	39
Vastauksia (%)	73,1	80	72,2
Kerroin	1,526	1,25	1,846

2.2. Aineiston käsittely

Vastausten tulokset yleistettiin koskemaan kaikkia luvan ostaneita koskeviksi. Tulokset korjattiin lupia ostaneiden ja kyselyyn vastanneiden määrien suhteen (kertoimet Taulukko 1). Tiedusteluun tulleiden vastausten perusteella laskettujen tulosten yleistäminen koskemaan kaikkia luvan ostaneita voi yliarvioida kalastusta, koska todennäköisesti tiedusteluun vastaavat yleisemmin ne, jotka kalastavat aktiivisesti. Tiedustelun korkean vastausprosentin vuoksi tulokset ovat kuitenkin koko tiedustelualueutta koskien hyvin luotettavia. Korjauskertoimen tiedustelun ulkopuolelle jääneiden luvanostajien kohdalla oli 1,846.

Nuoramoisjärvellä on myös kalastonhoitoyhdistykselle vuokraamattomia vesialueita ja ne otettiin mukaan arvioimalla niiden kalastuspaineeksi 50% kalastonhoitoyhdistykselle kuuluvien vesialueiden kalastuspaineesta. Korjaus tehtiin vesialueen pinta-alan mukaan. Yhdistykselle kuulumattomia vesialueita on hieman yli 100 ha. Korjauskertoimeksi näiden vesialueiden osalta tuli 1,039.

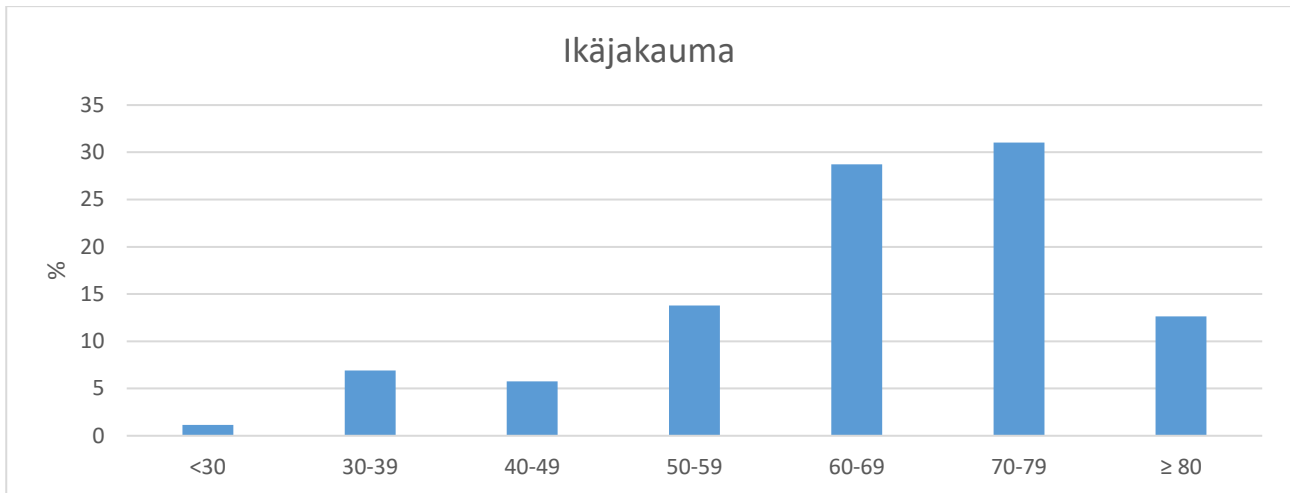
Tiedustelun tuloksista puuttuu pelkästään yleiskalastusoikeuksilla kalastaneiden kalastus (onkiminen ja pilkkiminen) sekä kalastonhoitomaksulla tai ikään perustuvalla oikeudella tapahtuva kalastus. Siksi tulokset aliarvioivat todennäköisesti merkittävästi aktiivivälinekalastuksen määrää ja osuutta alueen kalasaaliista. Erityisesti Joutsjärvellä ja Nuoramoisjärvellä tällaisia kalastajia käy melko paljon.

3. Tulokset ja tulosten tarkastelu

3.1. Joutsjärvi

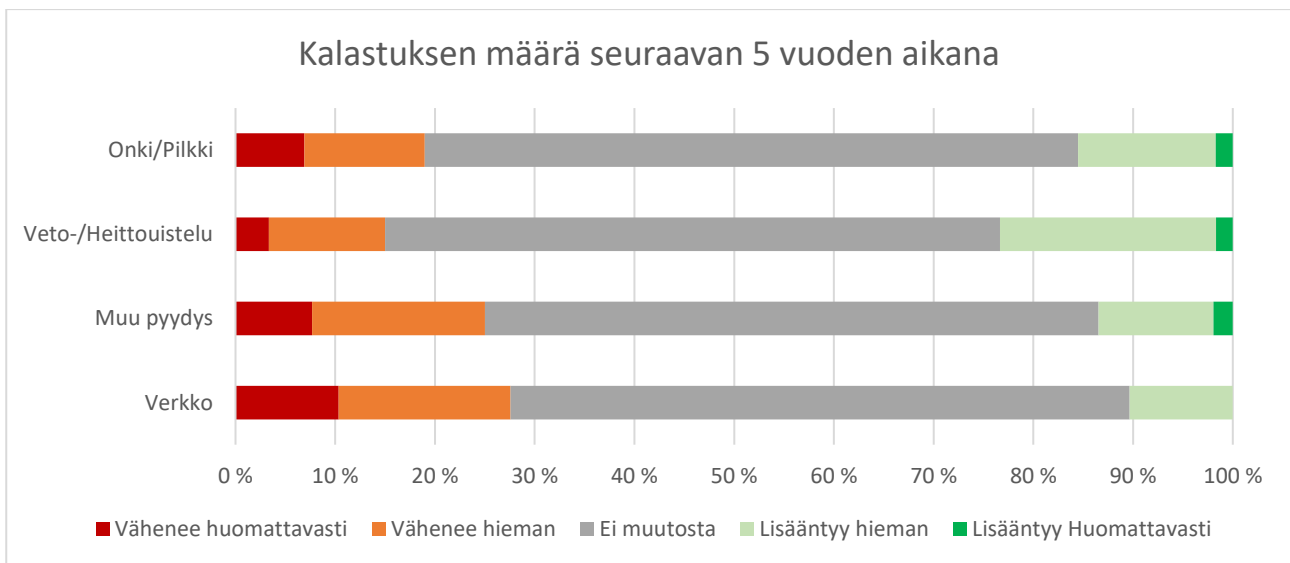
3.1.1. Kalastajat

Joutsjärven osakaskunnan pyydyslupia lunastaneiden keski-ikä vuonna 2022 oli 65 v. Valtaosa (n. 60%) kalastajista on 60-80 -vuotiaita (Kuva 2). Alle 50-vuotiaita on erittäin vähän. Osakaskuntien luvilla kalastaneiden joukossa yli 60% oli onkinut, pilkkinyt tai heittouistellut. Verkoilla ja/tai katiskalla oli kalastanut hieman yli puolet vastanneista. Myös vetouistelleita oli yli puolet joukosta. Koukku- ja rysäkalastajia järvellä oli vain yksittäisiä. Ravustaneita oli n. 11% luvanostajista.

Kuva 2. Joutsjärven osakaskunnan pyydyslupia vuonna 2022 lunastaneiden ikäjakauma.

Tiedusteluun vastanneet arvioivat kalastuksensa määrän muutosta seuraavan 5 vuoden aikana 4 eri pyyntimuotokategorian osalta asteikolla *vähenee huomattavasti – vähenee hieman – ei muutosta – lisääntyy hieman – lisääntyy huomattavasti* (Kuva 3). Valtaosin vastaajat arvioivat kalastuksen määrän pysyvän ennallaan, mutta passiivisilla pyydyksillä on nähtävissä enemmän kalastustaan vähentäviä kuin sitä lisääviä henkilöitä. Heitto- ja vetouistelu puolestaan saattaa vastausten perusteella jopa lisääntyä tulevina vuosina.

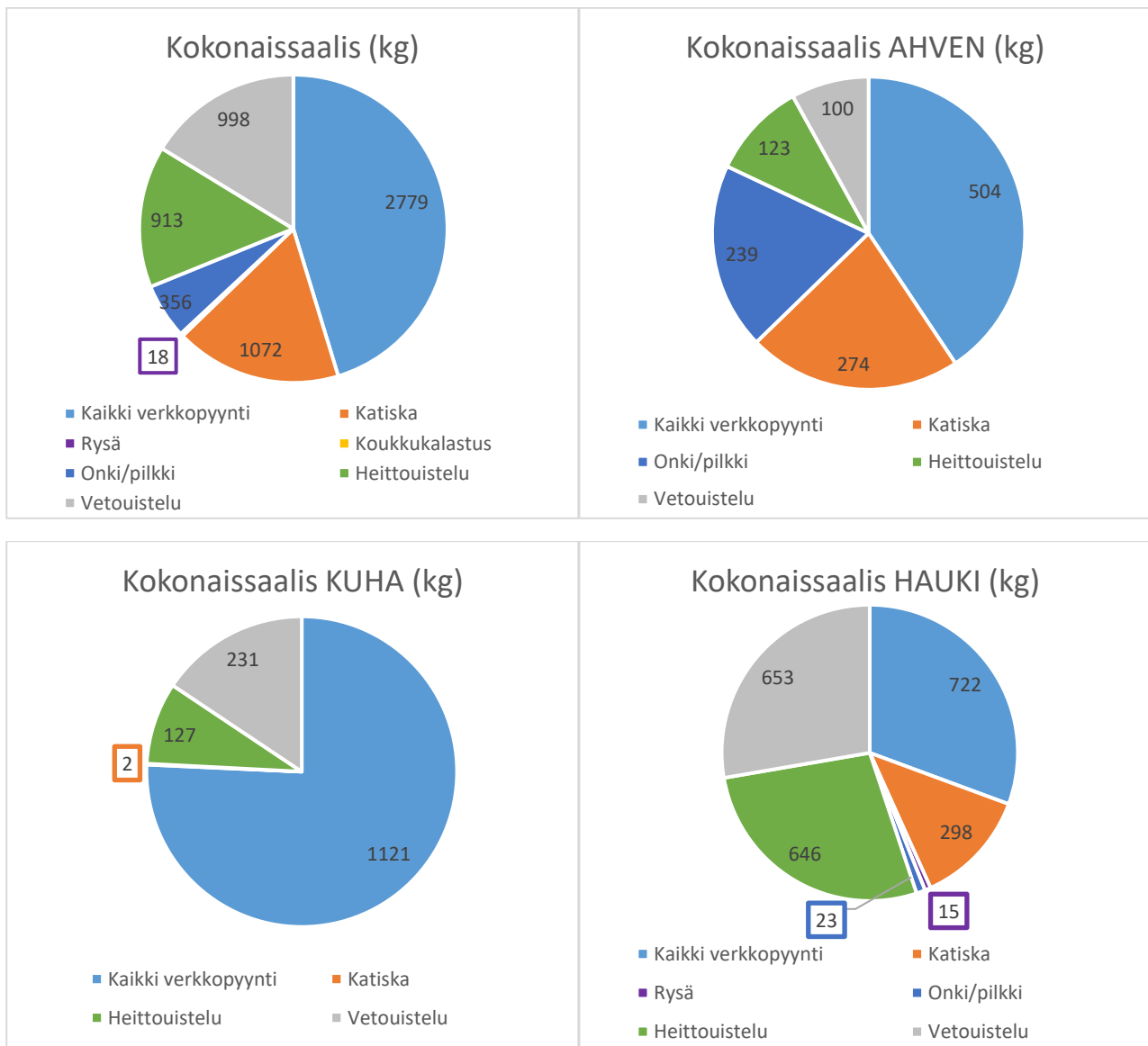
Kuva 3. Joutsjärven vuoden 2022 kalastustiedusteluun vastanneiden arvio oman kalastuksensa määrän muutoksista eri pyyntikategorioissa seuraavan 5 vuoden aikana.

3.1.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus

Joutsjärven osakaskunnan lupia ostaneiden kokonaissaalis Joutsjärvellä vuonna 2022 oli 6079 kg (Taulukko 2). Saaliista hieman yli kolmannes oli haukea. Seuraavaksi tärkeimmät lajit olivat kuha (24,6 %) ja ahven (20,2 %). Särkikalaja saadaan todennäköisesti pääasiassa sivusaaliina verkko- ja katiskapyynnissä. Muiden kalalajien saaliit ovat hyvin merkityksettömiä. Taimenia ja kirjolohia oli saatu vain yksittäisiä kappaleita.

Kokonaissaaliista 45,3 % saatiin verkoilla (Kuva 4). Käytetyimpiä olivat 36-54 mm verkot ja niistä todennäköisesti eniten käytetään 50 mm verkkoja. Verkkopyynnissä kuhasaalis oli haukisaalista korkeampi. Talvipyyntiä on Joutsjärvellä verrattaen paljon, sillä pyyntivuodokausia kertyi talvella lähes 1700 ja kesällä n. 2000. Muu pyydyskalastus oli käytännössä pelkästään katiskapyyntiä, rysää ei juurikaan oltu käytetty. Katiskalla saadaan erityisen paljon särkeä.

Vapakalastus on melko merkittävässä osassa myös osakaskuntien lupia ostaneilla. Kokonaissaaliista n. 38% saatiin vapavälinein. On kuitenkin otettava huomioon, että tässä tiedustelussa ei voida huomioida pelkällä valtion luvalla (kalastonhoitomaksu, viehekalastus 1 vavalla), ikäperusteisesti (alle 18- tai yli 64-vuotta) tai yleiskalastusoikeuden perusteella (onki ja pilkki) tapahtuvaa kalastusta niiden kalastajien osalta, jotka eivät osakaskunnan lupia ole ostaneet. Tällaisia kalastajia on Joutsjärvellä huomattavia määriä. Näiden kalastajien jääminen tiedustelun ulkopuolelle tarkoittaa sekä vapakalastuksen määrän että petokalojen saaliin aliarviointia. Samalla se tarkoittaa myös sitä, että vapakalastuksen osuus kokonaissaaliista lienee todellisuudessa huomattavasti suurempi.

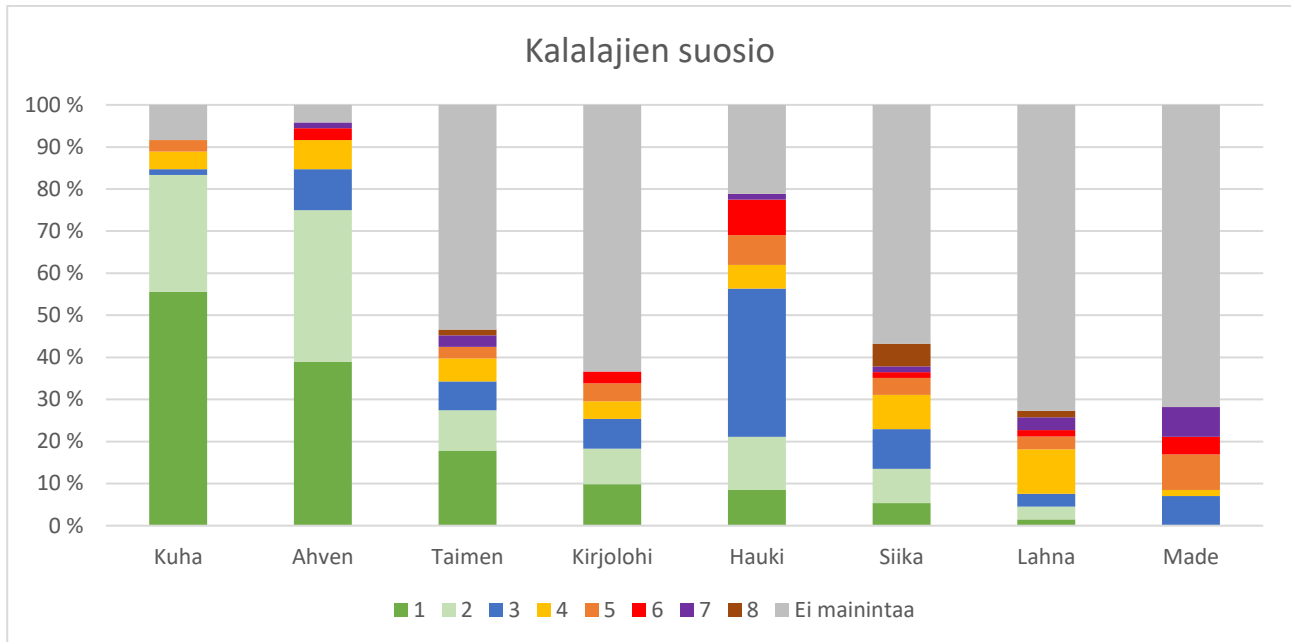
Kuva 4. Kokonaissaaliin ja lajikohtaisten saaliiden jakautuminen eri pyyntimuotoihin Joutsjärvellä vuonna 2022.

Taulukko 2. Joutsjärven osakaskunnan pyydyslupia lunastaneiden saalis Joutsjärvellä pyydyksittäin, verkkokalastuksen yhteissaalis, kokonaissaalis kaikilla pyyntitavoilla sekä pyyntiponnistukset vuonna 2022.

		PVRK tai päivät	Hauki	Muikku	Siika	Kuha	Taimen	Lahna	Särki	Ahven	Kirjolohi	Made	Muu	Yht.	osuus kok. saaliista%
Verkot avovesi	Muikkuverkko	43	0	5	0	0	0	0	8	3	0	0	0	16	0,3
	Verkko 23-35	5	0	0	0	0	0	0	8	8	0	0	0	15	0,2
	Verkko 36-54	1535	278	0	0	304	5	156	47	344	0	3	76	1212	19,8
	Verkko ≥55	462	129	0	0	107	0	28	9	92	3	0	0	369	6,0
kesä yht.		2045	408	5	0	411	5	184	71	446	3	3	76	1613	26,3
Verkot talvi	Verkko 23-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko 36-54	101	61	0	0	76	0	27	0	12	0	6	0	183	3,0
	Verkko ≥55	1581	253	0	0	633	5	40	0	46	2	5	0	983	16,0
talvi yht.		1682	314	0	0	710	5	67	0	58	2	11	0	1166	19,0
Kaikki verkot yht.		3727	722	5	0	1121	10	251	71	504	5	14	76	2779	45,3
Muut pyydykset	Katiska	2635	298	0	2	2	0	82	399	274	0	9	6	1072	17,5
	Rysä	29	15	0	0	0	0	3	0	0	0	0	0	18	0,3
	Koukkukalastus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	yht.	2664	313	0	2	2	0	85	399	274	0	9	6	1090	17,8
Vapakalastus	Onki/pilkki	459	23	0	0	31	0	2	60	239	0	0	0	356	5,8
	Heittouistelu	566	646	0	0	127	3	2	0	123	12	0	0	913	14,9
	Vetouistelu	586	653	0	0	231	0	3	0	100	11	0	0	998	16,3
	Vapakalastus yht.	1611	1322	0	0	389	3	7	60	462	23	0	0	2267	36,9
Kaikki kalastus yht.		8003	2357	5	2	1512	13	344	530	1240	27	23	82	6136	
osuus kok. saaliista %			38,4	0,1	0,0	24,6	0,2	5,6	8,6	20,2	0,4	0,4	1,3		

3.1.3. Kalalajien suosio

Kuha on selvästi tavoitelluin laji Joutsjärvellä (Kuva 5). Myös ahven on valtaosalle vastaajista tavoiteltu saalis. Taimenta ja kirjolohta yleensäkin tavoittelee alle puolet kalastajista, mikä lienee suora seuraus siitä, että lajien kannat ovat Joutsjärvessä heikot ja niitä kalastetaan enemmän Tainionvirran virtapaikoissa. Hauki on ensisijainen saalislaji vain hyvin pienelle joukolla. Muutamat kalastajat haluaisivat pyytää myös siikaa, mutta siiankin kanta on varsin harva.

Kuva 5. Kalalajien suosio Joutsjärvellä. Vastaajat asettivat kalalajit numerjärjestykseen sen mukaan, mitä lajia he mieluiten kalastavat Joutsjärvellä (1=tavoitelluin laji jne.). Lajit on järjestelly kaaviossa 1.-sijojen määrän mukaan.

3.1.4. Ravustus

Ravustus Joutsjärvellä on hyvin vähäistä. Tiedusteluun vastanneista vain n. 11 % oli ravustanut vuonna 2022. Pyyntivuorokausia kertyi arviolta 144 ja saaliiksi saatiin 754 täplärapua. Mertavuorokausia (pyyntipäivät * käytettyjen mertojen määrä) kertyi 1133. Yksikkösaaliiksi saatiin tällöin n. 5,24 kpl/pyyntivuorokausi tai 0,67 kpl/mertavuorokausi.

3.1.5. Avoimet vastaukset ja kommentit

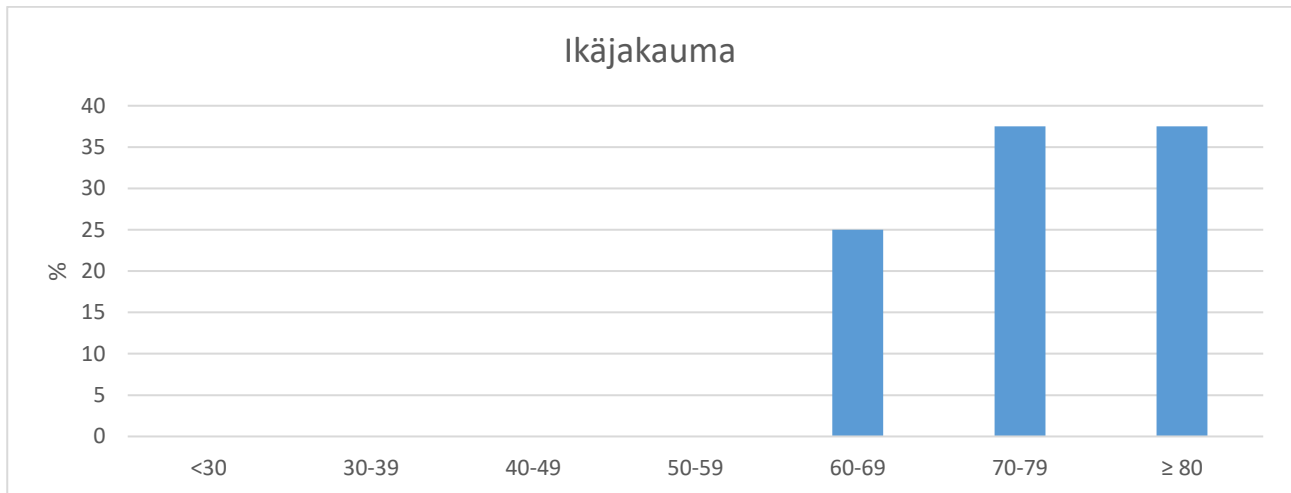
Tiedusteluun vastanneiden avoimissa kommentteissa toistui muutama teema. Selvästi järvellä lisääntynyt ulkopuolisten viehekalastajien ja pilkkijöiden määrä on herättänyt huomiota. Erityisesti lisääntynyt kalastuspaine nähdään uhkana järven kuhakannalle.

Vastaajien kuva järven kalakannoista on pääosin positiivinen. Järven runsastunut kuhakanta on selvästi huomattu ja laji on noussut selvästi halutuimmaksi saalislajiksi. Siian ja taimenen vähyyttä kommentoitiin muutamissa vastauksissa. Osakaskunnan tekemille istutuksille vaikuttaa myös olevan kannatusta, mutta toivotut lajit hieman vaihtelevat. Yleisimmin kaivattiin lisää kuha- ja siikaistutuksia, mutta myös taimen mainittiin.

3.2. Eno-Keihäsjärvi

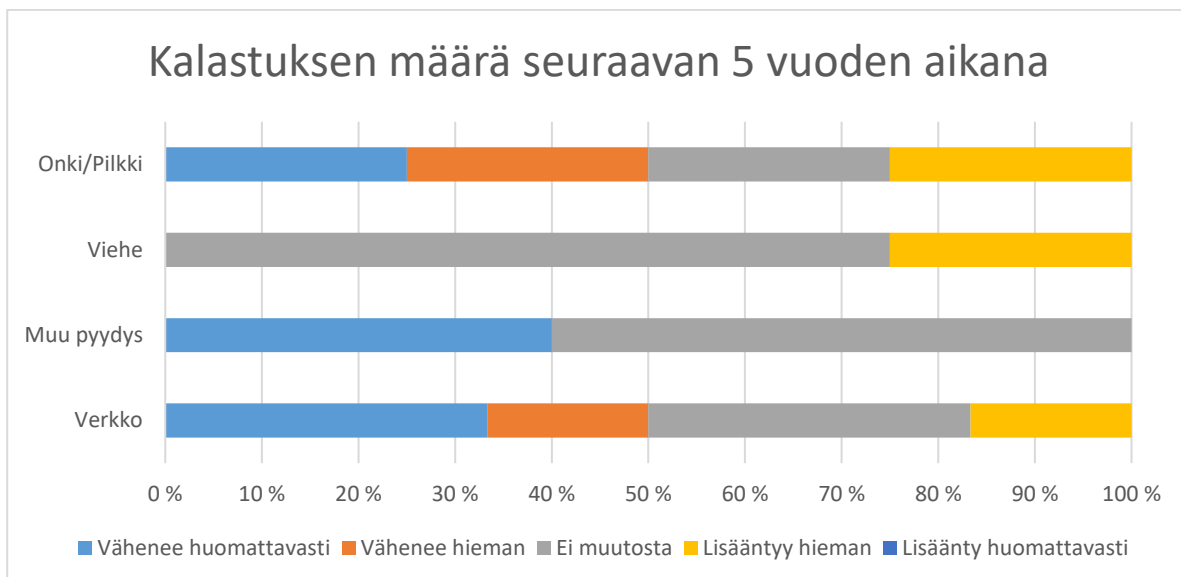
3.2.1. Kalastajat

Eno-Keihäsjärvellä on osakaskuntien lupia ostavia kalastajia todella vähän. Kalhon osakaskunnan lupia ostaneita oli vain 10 henkilöä. Lisäksi kyselyyn vastanneet olivat kaikki yli 60-vuotiaita ja vastaajien keski-ikä 76 vuotta. Järvien kalastuspaine on siis alhainen ja on näillä näkymin myös laskemassa kalastajien ikääntymisen myötä.

Kuva 6. Kalhon osakaskunnan pyydyslupia vuonna 2022 lunastaneiden ikäjakauma.

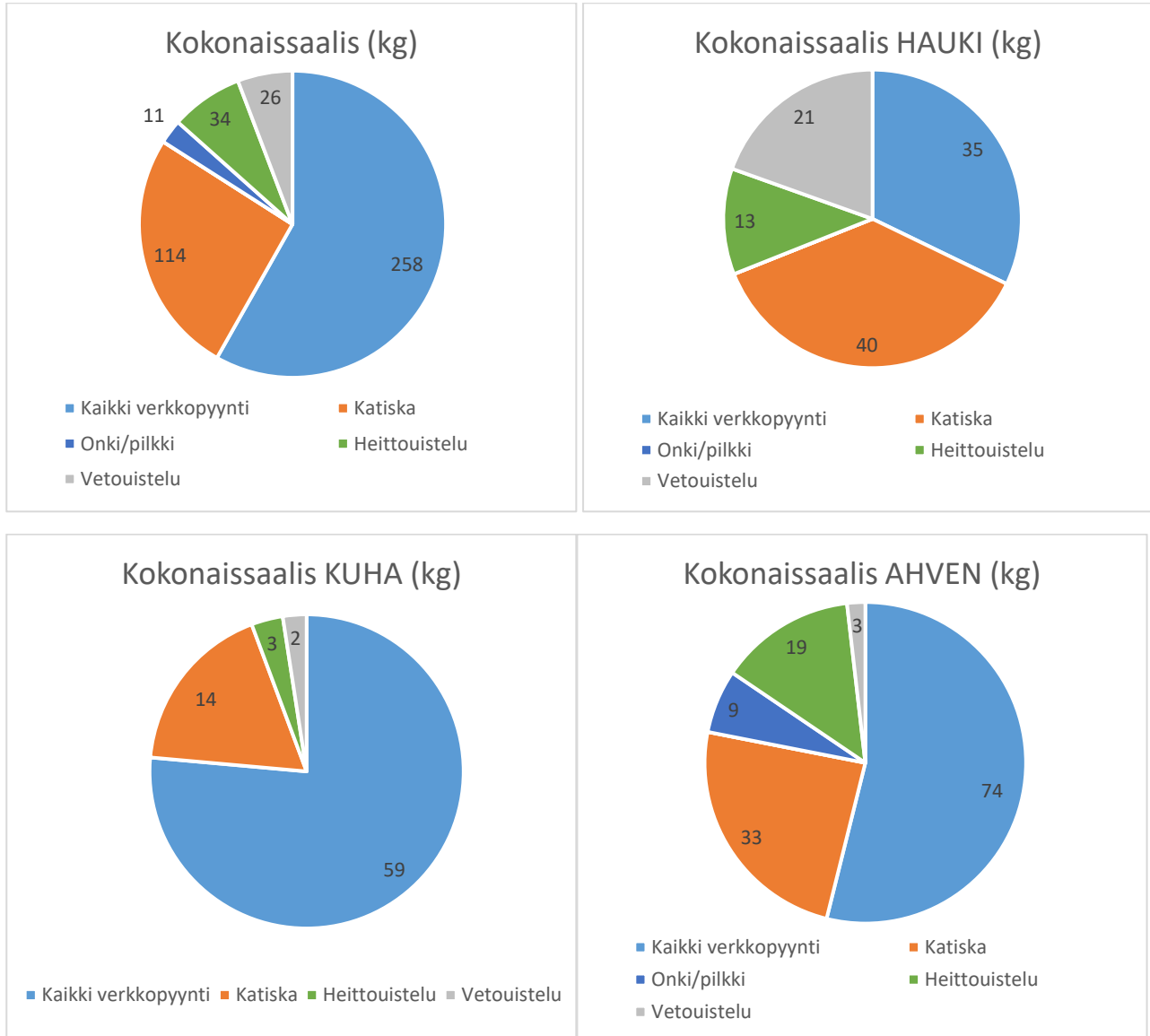
Vastaajat arvioivat kalastuksensa määrän pääasiassa vähentyvän tai pysyvän ennallaan seuraavan 5 vuoden aikana (Kuva 7).

Kuva 7. Eno-Keihäsjärven vuoden 2022 kalastustiedusteluun vastanneiden arvio oman kalastuksensa määrän muutoksista eri pyyntikategorioissa seuraavan 5 vuoden aikana

3.2.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus

Kalhon osakaskunnan lupia ostaneiden kokonaissaalisarvio vuonna 2022 oli n. 443 kg (Taulukko 3). Sallislajeista ahven oli runsain (n. 31%) ja seuraavina hauki (25%), lahna (22%) ja kuha (17%). Valtaosa kokonaissaaliista saatiin verkoilla ja kuhasaaliista jopa yli $\frac{3}{4}$ pyydettiin verkoilla (Kuva 8). Vapakalastuksen merkitys osakaskuntien lupia ostaneiden keskuudessa on melko vähäinen.

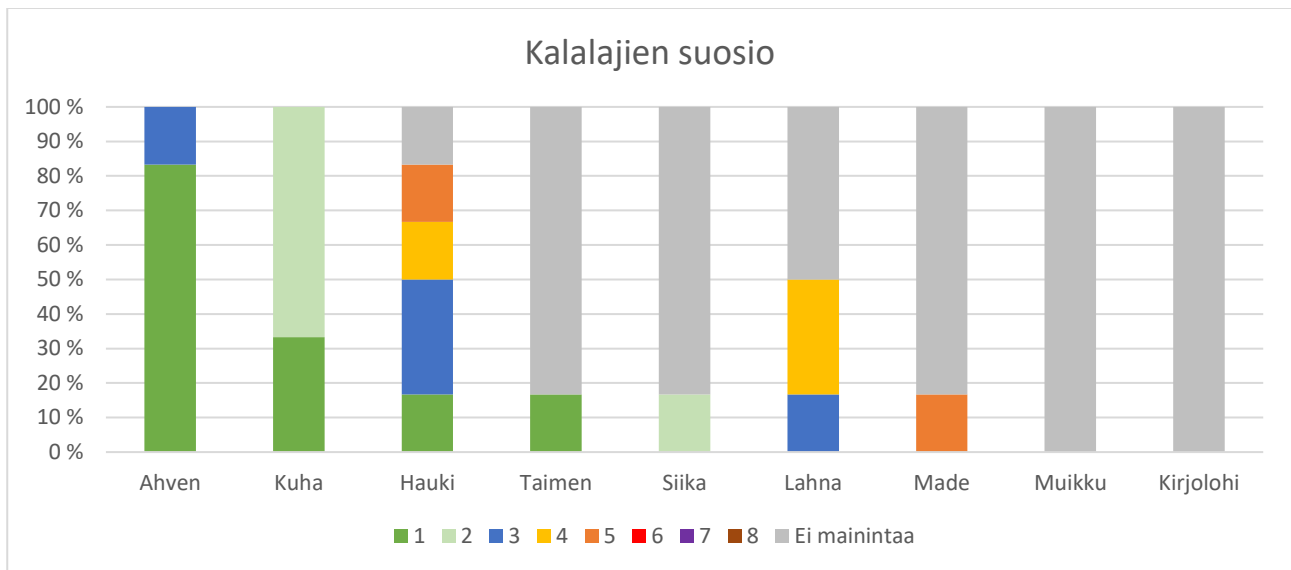
Kuva 8. Kokonaissaaliin ja lajikohtaisten saaliiden jakautuminen eri pyyntimuotoihin Eno-Keihäsjärvellä vuonna 2022.

Taulukko 3. Kalhon osakaskunnan pyydyslupia lunastaneiden saalis Eno-Keihäsjärvellä pyydyksittäin, verkkokalastuksen yhteissaalis, kokonaissaalis kaikilla pyyntitavoilla sekä pyyntiponnistukset vuonna 2022.

		PVRK tai päivät	Hauki	Muikku	Siika	Kuha	Taimen	Lahna	Särki	Ahven	Kirjolohti	Made	Muu	Yht.	Osuus kok. saaliista %
Verkot avovesi	Muikkuverkko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko 23-35	13	0	0	0	0	0	0	6	3	0	0	0	9	2,0
	Verkko 36-54	195	15	0	0	34	1	16	1	70	0	3	8	148	33,3
	Verkko ≥55	95	8	0	0	0	0	55	0	1	0	0	0	64	14,4
	yht.	303	23	0	0	34	1	71	8	74	0	3	8	220	49,7
Verkot talvi	Verkko 23-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko 36-54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko ≥55	25	13	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	38	8,5
	yht.	25	13	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	38	8,5
Kaikki verkkopyynti	yht.	328	35	0	0	59	1	71	8	74	0	3	8	258	58,2
Muut pyydykset	Katiska	156	40	0	0	14	0	21	0	33	0	0	6	114	25,8
	Rysä	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Koukkukalastus	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	yht.	156	40	0	0	14	0	21	0	33	0	0	6	114	25,8
Vapakalastus	Onki/pilkki	5	0	0	0	0	0	3	0	9	0	0	0	11	2,5
	Heittouistelu	9	13	0	0	3	0	0	0	19	0	0	0	34	7,6
	Vetouistelu	35	21	0	0	2	0	0	0	3	0	0	0	26	5,8
	Vapakalastus yht.	49	34	0	0	4	0	3	0	30	0	0	0	71	16,0
Kaikki kalastus	yht.	533	109	0	0	77	1	95	8	137	0	3	14	443	
Osuus. kok. saaliista %			24,6	0,0	0,0	17,4	0,3	21,5	1,7	30,9	0,0	0,6	3,1		

3.2.3. Kalalajien suosio

Ahven oli selvästi tavoitelluin laji tiedusteluun vastanneiden keskuudessa (Kuva 9). Kuha sijoittui 1. tai 2. sijalle kaikilla vastaajilla. Myös haukea kalastetaan jonkin verran, mutta se on harvoin ensisijainen tavoitelaji.

Kuva 9. Kalalajien suosio Eno-Keihäsjärvellä. Vastaajat asettivat kalalajit numerojärjestykseen sen mukaan, mitä lajia he mieluiten kalastavat Eno-Keihäsjärvellä (1=tavoitelluin laji jne.). Lajit on järjestelly kaaviossa 1.-sijojen määrän mukaan.

3.2.4. Ravustus

Tiedusteluun vastanneet eivät olleet ravustaneet Eno-Keihäsjärvellä vuonna 2022. Todennäköisesti järvillä ravustetaan hyvin vähän jos ollenkaan.

3.2.5. Avoimet vastaukset ja kommentit

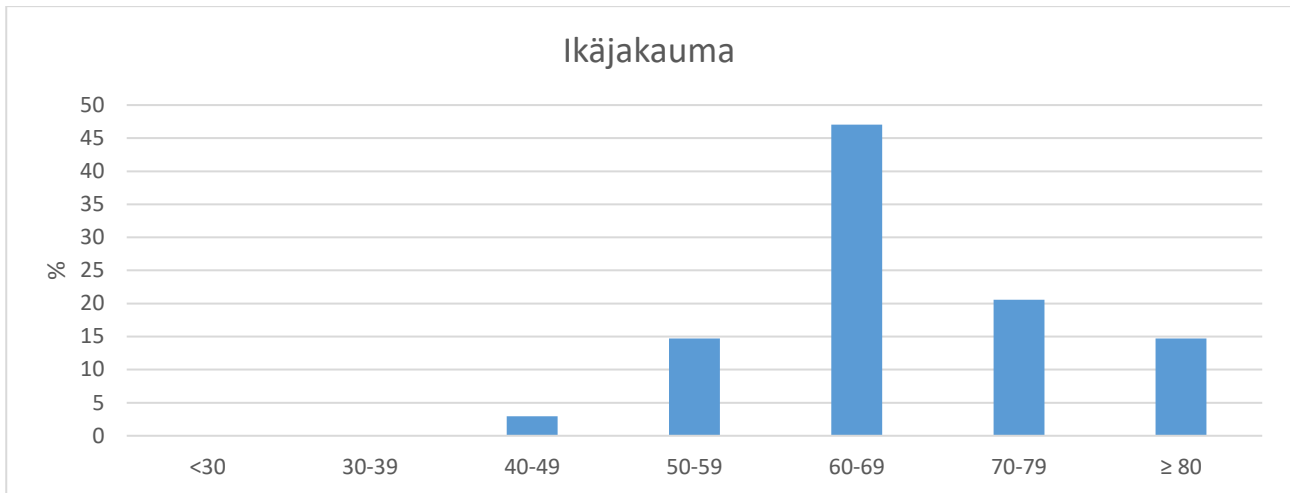
Vastaajat pitivät järvien kalakantoja hyvänä. Kuhaistutuksia toivottiin lisää.

3.3. Nuoramoisjärvi

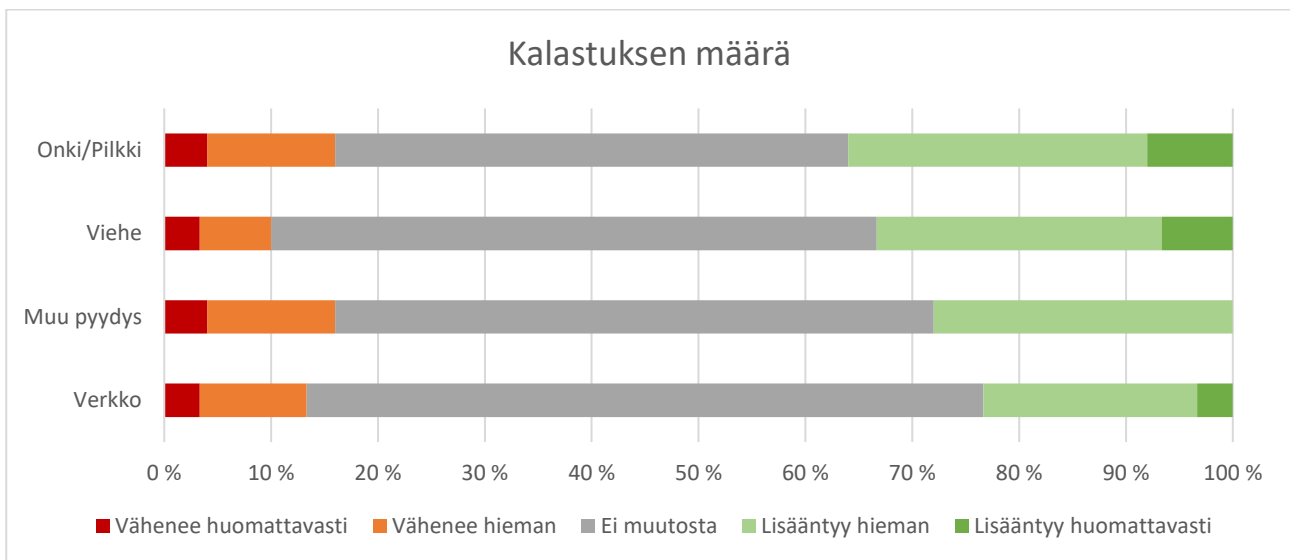
3.3.1. Kalastajat

Nuoramoisjärven kalastonhoitoyhdistyksen lupia ostaneiden keski-ikä vuonna 2022 oli n. 67 vuotta. Kalastajista lähes puolet oli 60-70 -vuotiaita (Kuva 10). Kalastustavoista suosituin oli verkkokalastus (69% vastaajista) ja seuraavina heittouistelu (63%), katiska (60%), vetouistelu (54%) sekä onkiminen ja pilkkiminen (51%).

Kalastuksen määrässä näyttäisi olevan osakaskuntien luvilla kalastavien joukossa enemmän aikomusta sen lisäämiseen kuin vähentämiseen (Kuva 11). Kalastusta halutaan selvästi lisätä kaikilla pyyntimuodoilla. Valtaosa vastaajista kuitenkin arvioi kalastuksen määrän pysyvän ennallaan.

Kuva 10. Nuoramoisjärven kalastonhoitoyhdistyksen pyydyslupia vuonna 2022 lunastaneiden ikäjakauma

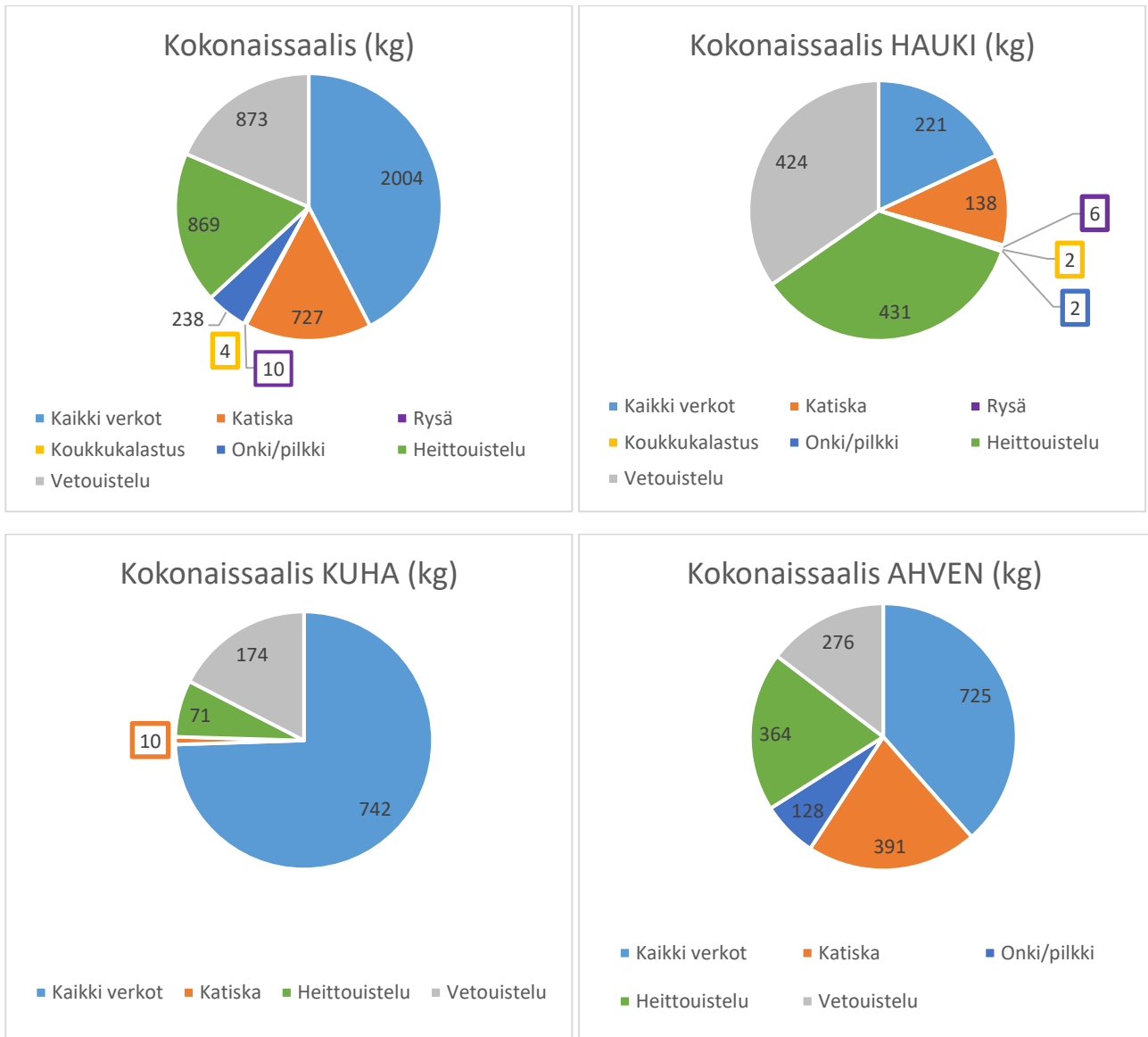

Kuva 11. Nuoramoisjärven vuoden 2022 kalastustiedusteluun vastanneiden arvio oman kalastuksensa määrän muutoksista eri pyyntikategorioissa seuraavan 5 vuoden aikana

3.3.2. Kalasaalis ja pyyntiponnistus

Kalastonhoitoyhdistyksen luvilla kalastaneiden kokonaissaalisarvio Nuoramoisjärvellä vuonna 2022 oli n. 4700 kg (Taulukko 4). Saaliista n. 40% oli ahventa, mikä kertonee sekä ahvenkannan vahvuudesta että ahvenen kalastuksen suosiosta. Seuraavina olivat hauki (26%) ja kuha (21%). Kokonaissaaliista n. 42,4% pyydettiin verkoilla ja 41,9% vapavälinein. Nuoramoisjärvenkin kohdalla on huomattava, että pelkällä kalastonhoitomaksulla, ikäperusteisesti tai vain onkien tai pilkkien kalastavien määrä voi olla varsin merkittävä. Koska näitä kalastajia ei tiedusteluun mukaan saada, tulokset koskevat vain yhdistyksen luvilla kalastaneita ja tulokset siten aliarvioivat sekä kalasaaliita yleisesti että erityisesti vapakalastuksen osuutta saaliista.

Eryteisesti kuhasaaliin kohdalla verkkojen merkitys on edelleen suuri (Kuva 12). Ahven- ja varsinkin haukisaaliista selvästi suurin osa pyydetään puolestaan vapavälinein myös yhdistyksen lupia ostaneiden joukossa. Todellisuudessa erityisesti pilkki- ja heittokalastussaaalis lienee petokalojen kohdalla huomattavasti suurempi juuri aiemmin mainittujen, tiedustelun ulkopuolelle jäävien kalastajien vuoksi.

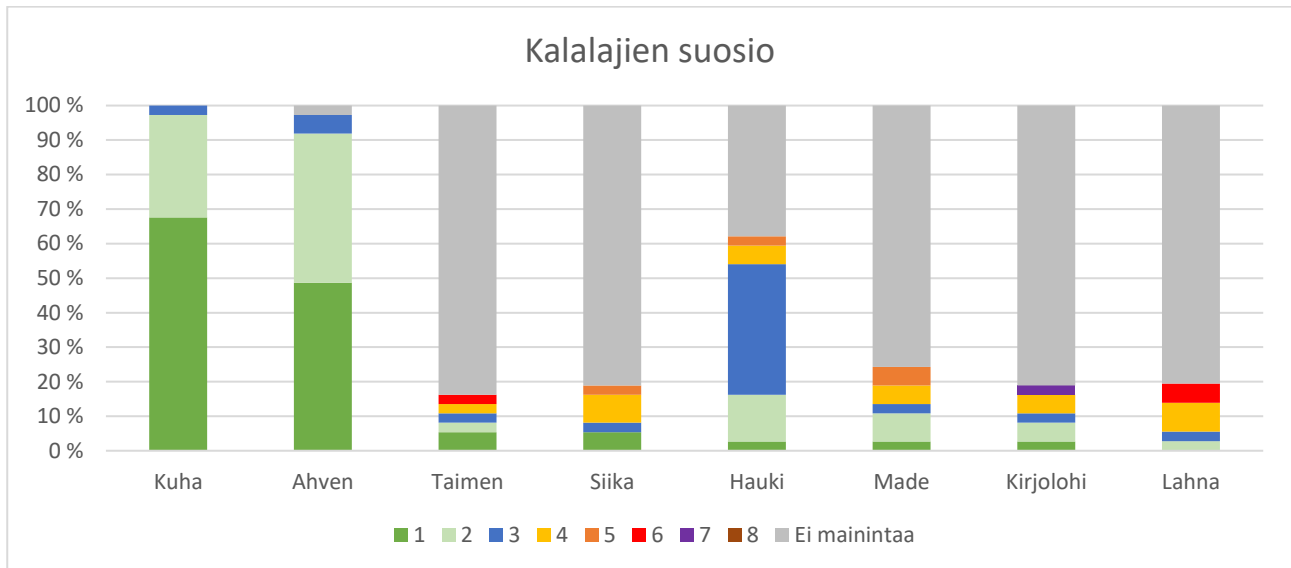
Kuva 12. Kokonaissaaliin ja lajikohtaisten saaliiden jakautuminen eri pyyntimuotoihin Nuoramoisjärvellä vuonna 2022.

Taulukko 4. Nuoramoisjärven kalastonhoitoyhdistyksen pyydyslupia lunastaneiden saalis Nuoramoisjärvellä pyydyksittäin, verkkokalastuksen yhteissaalis, kokonaissaalis kaikilla pyyntitavoilla sekä pyyntiponnistukset vuonna 2022.

		PVRK tai													Osuus kok. saaliista %
		päivät	Hauki	Muikku	Siika	Kuha	Taimen	Lahna	Särki	Ahven	Kuore	Made	Muu	Yht.	
Verkot avovesi	Muikkuverkko	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko 23-35	669	19	0	0	17	0	15	35	102	0	0	0	188	4,0
	Verkko 36-54	102	2	0	0	17	0	0	0	63	0	0	0	82	1,7
	Verkko ≥55	1593	109	0	0	387	0	69	10	476	2	4	10	1066	22,6
Verkot avovesi yht.		2364	130	0	0	422	0	84	44	640	2	4	10	1337	28,3
Verkot talvi	Verkko 23-35	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko 36-54	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,0
	Verkko ≥55	924	90	0	2	320	0	127	23	84	0	2	19	667	14,1
Verko talvi yht.		924	90	0	2	320	0	127	23	84	0	2	19	667	14,1
Kaikki verkot yht.		3288	221	0	2	742	0	211	67	725	2	6	29	2004	42,4
Muut pyydykset	Katiska	1829	138	0	0	10	0	71	111	391	0	6	0	727	15,4
	Rysä	19	6	0	0	0	0	4	0	0	0	0	0	10	0,2
	Koukkukalastus	8	2	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	4	0,1
	Muut pyydykset yht.		1856	146	0	0	10	0	75	111	391	0	8	0	740
Vapakalastus	Onki/pilkki	232	2	0	0	2	0	2	104	128	0	0	0	238	5,0
	Heittouistelu	430	431	0	0	71	0	2	0	364	0	0	0	869	18,4
	Vetouistelu	575	424	0	0	174	0	0	0	276	0	0	0	873	18,5
	Vapakalastus yht.		1237	857	0	0	246	0	4	104	768	0	0	0	1980
Kaikki kalastus yht.		6382	1223	0	2	998	0	290	282	1884	2	13	29	4724	
Osuus kok. saaliista %			25,9	0,0	0,0	21,1	0,0	6,1	6,0	39,9	0,0	0,3	0,6		

3.3.3. Kalalajien suosio

Kuha ja ahven ovat selvästi tavoitelluimmat lajit Nuoramoisjärvellä (Kuva 13). Myös haukea tavoitellaan jonkin verran, mutta ensisijaisena kohdelajina sitä pitää hyvin harva kalastaja. Taimenen ja siian alhainen suosio selittyy todennäköisesti niiden harvinaisuudella.

Kuva 13. Kalalajien suosio Nuoramoisjärvellä. Vastaajat asettivat kalalajit numerojärjestykseen sen mukaan, mitä lajia he mieluiten kalastavat Nuoramoisjärvellä (1=tavoitelluin laji jne.). Lajit on järjestetty kaaviossa 1.-sijojen määrän mukaan.

3.3.4. Ravustus

Tiedusteluun vastanneista n. 14% oli ravustanut Nuoramoisjärvellä vuonna 2022, joten ravustus on melko vähäistä. Täplärapusaalis oli yhteensä n. 2100 kpl. Pyyntipäiviä kertyi 144 ja mertavuorokausia 1218. Yksikkösaalis oli siis n. 14 rapua/päivä tai 1,7 rapua/mertavuorokausi. Nuoramoisjärvessä on saaliiden perusteella kohtalaisen vahva rapukanta.

3.3.5. Avoimet vastaukset ja kommentit

Kuhan kalastus on selvästi tärkeää useille yhdistyksen luvilla kalastaville. Näkemykset kuhakannan tilasta ovat kuitenkin melko ristiriitaisia, sillä osa vastaajista arvioi kannan taantuneet ja osa pitää sitä erittäin hyvänä. Jonkin verran pohdintaa aiheuttaa ulkopuolinen tehokas vapakalastus, jota järvellä on melko paljon.

4. Päätelmät

Paikallisilla pyydysluvilla tapahtuvan kalastuksen määrä Tainionvirran välijärvillä on nykyään melko vähäinen. Lisäksi kalastajoukon korkea keski-ikä ja jatkuva ikääntyminen tarkoittaa sitä, että erityisesti pyynti passiivisilla pyydyksillä tulee edelleen vähenemään. Samaan aikaan on havaittavissa muun kalastuspaineen jopa lisääntyneen ainakin Joutsjärvellä, missä ns. ulkopuolisia vapakalastajia käy ympäri vuoden varsin merkittäviä määriä. Näiden kalastajien seuranta on käytännössä mahdotonta, mikä on ongelma, kun arvioidaan eri alueille ja järville kohdistuvaa kalastuspainetta ja sen mahdollista vaikutusta kalakantoihin.

Kaikilla tiedustelujärvillä kuha ja ahven ovat tärkeässä roolissa. Istutuksilla aikaansaadut, nykyisin melko vahvat kuhakannat lisäävät selvästi järvien houkuttelevuutta ja ne voidaan nähdä alueellisestikin hyvin arvokkaina. Joutsjärvellä myös hauki on varsin merkittävässä osassa, varsinkin vapavälinein kalastavien keskuudessa.

Ravustusta Tainionvirran välijärvillä ei juurikaan harrasteta, vaikka ainakin Nuoramoisjärvellä täplärapukanta vaikuttaa vähintäänkin kohtalaiselta.

Tiedustelun perusteella kalatalousalueiden ja osakaskuntien kannattaa seurata erityisesti kuhakantojen tilaa esimerkiksi kirjanpitokalastusten ja iän- ja kasvunmäärittysten kautta. Kuhan merkitys järvien kalastajille on niin suuri, että sen mahdollisia kannanvaihteluita ja riippuvuutta istutuksista olisi hyvä arvioida. Nuoramoisjärveltä kuhan iän- ja kasvun selvitys tehtiin jo vuonna 2018 (Puranen & Ranta 2018), ja sen perusteella kuha kasvoi melko hyvin ja vaikutti olevan pitkälti peräisin luontaisesta lisääntymisestä. Vastaavaa selvitystä ollaankin tekemässä myös Joutsjärveltä sekä Eno- ja Keihäsjärveltä, mikäli tarvittavat näytteet saadaan kerättyä.

Kuhakantojen suojelemiseksi Tainionvirran välijärvillä on jo tehty rajoituksia verkkokalastukseen. Lisäksi kuhan alamitta korotettiin Nuoramoisjärvellä 45 cm:iin ja muilla järvillä alamittaa tullaan tarkastelemaan kasvuselvityksien perusteella. Tarkemmat järviokohtaiset tiedot löytyvät Tainionvirran käyttö- ja hoitosuunnitelmasta, joka on liitteenä Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen sekä Hartolan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa (Puranen & Ranta 2021)

Myös ahvenenkalastus on niin suosittua, että senkin kalastuksen järjestämistä kannattaisi tulevaisuudessa pohtia tarkemmin. Ahvenenkin kohdalla voitaisiin miettiä jonkinlaisia rajoituksia, jotta suurikokoisen ahvenen runsastuminen ei jäisi vain hetkelliseksi ilmiöksi. Tässäkin tosin ongelmaksi muodostuu se, että suuden osan saaliista pyytävät kaiken tilastoinnin ulkopuolella olevat vapakalastajat.

Erittymisen positiivista on se, että käytännössä kaikilla järvillä tiedusteluun vastanneiden kuva järvien kalakannoista on nyt pääosin myönteinen. Vahvat kuha- ja ahvenkannat lisäävät mielenkiintoa järviä ja kalastusta kohtaan. Samalla vastauksissa toistuu kuitenkin myös tuki kalojen istuttamiselle. Taimenen ja siian vähyyttä järvillä nähdään pienenä pettymyksenä, mutta nähtäväksi jää, tuleeko tilanne taimenen kohdalla muuttumaan, jos ja kun Tainionvirran nousuesteet poistuvat ja taimen pääsee jälleen reitillä vaeltamaan.

6. Lähteet

Puranen, M. & Ranta, T. 2018. Kuhan kasvu ja sukukypsyys Lummenteella ja Nuoramoisjärvellä. Hämeen kalatalouskeskuksen raportti 4/2018.

Puranen, M. & Ranta, T. 2021. Tainionvirran käyttö- ja hoitosuunnitelma 2022-2031. Hämeen kalatalouskeskus. (Liitteenä Etelä- ja Keski-Päijänteen kalatalousalueen ja Hartolan kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelmassa).